

BRÄNNBALL

Brännball je slovo švédskeho pôvodu označujúce „spálenú“ loptu a taktiež názov švédskej národnej hry. Do Českej republiky bola privezená v roku 1990 pri zriaďovaní obchodnej siete IKEA.

Hra brännball patrí do skupiny pálkovacích hier. Má celý rad spoločných prvkov so softballom a baseballom, ale aj celý rad odlišností, ktoré túto hru právom radia do kategórie športu pre všetkých. Na rozdiel od softballu alebo baseballu je brännball hrou vysoko dynamickou, kde hráči nie sú vyradovaní (vyautovaní). Táto odlišnosť je silne motivujúca najmä pre záujemcov menej pohybovo zdatných, rekreačných športovcov, či všetkých, ktorí milujú pohyb a športové hry v kolektive.

Ďalšie výrazné odlišnosti :

- možnosť získania bodov má aj družstvo v poli
- pálkarom je dovolené predbiehať pri obiehaní mét
- na méte môže stáť viac než jeden bežec (pálkar)
- dĺžka hry je obmedzená časom 2 x 12 minút
- pálkar si nahadzuje sám
- počet nahodov nie je obmedzený

MATERIÁLNE VYBAVENIE

- tenisová loptička
- detská drevená softbalová pálka (maximálna dĺžka = 720 mm, maximálny priemer = 50 mm) alebo drevená pálka (podľa náčrtu). Obalenie rukoväte je povolené
- hráči nastupujú k zápasu v športovom oblečení, jednotné dresy s číslami, športová obuv. Pokiaľ to dovoľí usporiadateľ, môžu byť povolené aj gumotextilné kopačky. Tretra, kožené kopačky s kovovými kolíkmi sú zakázané vo všetkých kategóriách
- 11 + 4 farebne odlišené kužele. Jedenástimi kuželmi rovnakej farby sa vyznačujú priestory mét, vrátane „cieľovej méty“. Štyrmi kuželmi, farebne odlišenými od kuželov na metách, sa vyznačí výšeč pre odpal a súčasne priestor pre pálkarov pri odpale.
- 5 vlajok pre rozhodcov

PRINCÍP HRY

Hrajú proti sebe 2 družstvá „pálkarov a poliarov“ s cieľom získať väčší počet bodov než súperiace družstvo. Úlohy „pálkarov“ a „poliarov“ sa po polčase (12 min.) menia.

Úloha „pálkarov“ : Vlastným nahodom odpáliť loptičku do výšeče a obehnúť vo vonkajšom poli méty.

Úloha „poliarov“ : Po odpalení sa čo najskôr zmocniť odpálenej loptičky, prihrať ju brännerovi (spalovač) a tým zamedziť pálkarom obiehanie mét (uzavrenie hry).

PRAVIDLÁ HRY

Ihrisko : vid' plánik

Plocha o rozmeroch 30 x 50 m s trávnatým, príp. pieskovým povrchom, nenáročným na rovnosť. Rozmer „vnútorného“ poľa (čo je vzdialenosť mét) je 28 x 20 m. Pre žiakov alebo začiatok je možné ihrisko rozmerovo upraviť.

Vyznačenie ihriska : Všetky čiary – lajn, sú súčasťou ihriska a mét. Vyznačujú sa v šírke 5 – 10 cm, vrátane méty brännerera. Kužely je možné nahradiť tyčami, príp. pologuľami.

Méty : Plocha vo vnútornom poli, ktorá je vymezená predĺženými čiarami vnútorneho poľa v dĺžke dvoch metrov. Konce presahujúcich čiar v dĺžke 2m a ich priesečník sa vyznačí kuželmi.

Méta „brännera“ (spalovača) : Rozmery 1 x 1 m (pre tréning je možné použiť gymnastický kruh) – uprostred medzi „cieľovou méťou“ a najbližším bodom miesta odpalu – bližším k cieľovej méte – vo vzdialenosti jeden meter od hlavnej čary (viď plánik).

Výseč pre odpal : Na hlavnej čare uprostred medzi „cieľovou méťou“ a méťou č.1 v dĺžke 4 m je vyznačené miesto pre odpal dvomi kuželmi (farebne odlišenými od kuželov označujúcimi méty) a kolmicami z krajných bodov smerom do vonkajšieho poľa v dĺžke 1 m z krajných bodov miesta pre odpal smerom do vnútorneho poľa s vrcholovým uhlom 90° je vyznačená výseč pre odpal. Dĺžka čiar označujúca výseč, je daná veľkosťou vonkajšieho poľa.

Páلكovisko : Vo vzdialenosti 6 m od hlavnej čary a rovnobežne s hlavnou čiarou, je vyznačená spojnica oboch čiar vyznačujúcich výseč pre odpal. Do tohoto priestoru smú vstúpiť hráči až po uskutočnení odpalu.

Územie trénerov – vedúcich družstiev : Nachádza sa za boxom páلكarov. Z iných priestorov je rozhodca povinný trénerov / vedúcich družstiev vykázat.

Zloženie družstva :

- Do zápasu nastupujú proti sebe dve 11-členné družstvá, minimálny počet hráčov pre hru a tréning je 6. Počet hráčov pre súťaž je potrebné uviesť v rozpise súťaže (viď protokol)
- Družstvá môžu byť tvorené deťmi a dospelými, môžu byť tiež koedukované.
- Hráči jednotlivých družstiev sú viditeľne označení číškami podľa poradia na páлке.
- Poradie hráčov na páлке určuje tréner (vedúci družstva, príp. kapitán) a zapíše ho pred začiatkom zápasu do „Protokolu o zápase“.
- V zápase je povolené vystriedať najviac dvoch hráčov, ktorí musia byť uvedení v protokole o zápase. Rozhodca o ich vystriedaní, musí byť vopred informovaný.
- Hráč, ktorý bol vystriedaný, sa už nesmie v tomto zápase znova dostať na ihrisko.
- Ak bol vystredaný hráč na páлке, náhradník musí nastúpiť na rovnaké miesto v poradí na páлке ako striedaný hráč.

Hracia doba

- Zápas sa hrá na dva polčasy 2 x 12 minút hrubého času.
- Rozhodca je povinný nastaviť každý polčas, v ktorom podľa jeho názoru bol čas zameškaný striedaním zranením či z iných príčin.
- O predĺžení doby hry, informuje rozhodca zapisovateľa a môže, ale aj nemusí o predĺžení informovať kapitánov – trénerov.

Začiatok hry

- O tom, ktoré družstvo nastúpi v zápase prvé na páلكu a ktoré do poľa, sa rozhoduje žrebovaním. A to buď pomocou mince či iným spôsobom.

Hra na páлке:

- Páلكari odpaľujú na pokyn hlavného rozhodcu (všetci hráči musia byť na metách - v boxe páلكarov) vo vopred určenom poradí, podľa protokolu. Porušenie tohto pravidla znamená zisk 5 bodov pre poliarov.
- Páلكar si nadhazuje sám vlastným nadhodom. Počet nadhodov je oobmedzený prvým dobrým odpalom.
- Dobrý odpal - je odpálenie loptičky s prvým dopadom loptičky do výseče pre odpal a odloženie páلكy, páلكarom v priestore miesta pre odpal.
- Odpal je dobrý aj v prípade, že loptička po dopadu do výseče, prejde mimo výseč, alebo za hlavnú čiaru.
- Páلكujúci hráč musí stáť v mieste pre odpal a nesmie prešlapnúť, hlavnú čiaru.

- Dobrý odpal je taktiež, keď loptička je chytená alebo tečovaná pred dopadom, poliarom aj mimo výseč.
- Ak zasiahne loptička pred dopadom vo výseči rozhodcu alebo hráča – odpal je dobrý.
- Špatný odpal je pokiaľ prvý dopad loptičky je mimo výseč. Alebo pálkujúci hráč naodloží pálku v určenom priestore.
- Pri špatnom odpale, pálkari zostávajú na métach – tí ktorí vybehli, sa musia na méty vrátiť.
- Pri dobrom odpale pálkar vybieha a snaží sa čo najskôr došliapnúť na predĺženú hlavnú čiaru vymedzujúcu „Cieľovú méty“ s došlapom na méty č. 1, 2 a 3. Čiary vymedzujúce vnútorné pole ihriska, musí pálkar obiehať z vonkajšej strany.
- Pri dosiahnutí „Cieľovej méty“ nohou – prebehnutím. získava pálkar bod (viď Body).
- Pálkari sa smú pohybovať „výhradne“ vo vonkajšom poli. Ak beží pálkar vo vnútri ihriska a tým si skráti dráhu, musí sa vrátiť na méty č.1.
- Pri obiehaní mét sa môžu pálkari predbiehať.
- Páľkar „musí“ došliapnúť na méty (vo výseči presahujúcej čiary vnútra ihriska) skôr, než „bränner“ stojaci na svojej méte aspoň jednou nohou, drží v vzpaženej ruke loptičku a nahlas zvolá, „Bränn !“ (Spálený) – Porušenie tohto pravidla znamená, že sa hráči, ktorí nestoja na métach, musia vrátiť späť na prvú méty. Poliari získávajú za každého vráteného hráča, jeden bod.
- Na méte môže stáť jeden i viac hráčov.
- Ak nastane situácia, „Nikto nie je na pálke“ (všetci pálkari sú na métach), ide odpalovať hráč podľa „protokolu“. S najmenším počtom odpalov a s najnižším poradovým číslom.

Hra v poli :

- Hráči v poli sú ľubovoľne rozmiestnení vo vnútornom i vonkajšom poli, môžu stáť aj za základnou čiarou. Pri odpale, však nesmie stáť žiadny hráč v odpalisku.
- Hráči v poli môžu zastaviť pálkara v ďalšom postupe jediným možným spôsobom – "Zastavením hry".
- "Zastavená hra" je, ak stojí bränner na svojej méte, aspoň jednou nohou, drží v vzpaženej ruke loptičku a nahlas zvolá „Bränn“.
- "Bränner", spoluhráč hráčov v poli, sa pohybuje vo vonkajšom poli len za hlavnou čiarou. Nesmie vstúpiť a ani zobrať loptičku z vnútorného poľa (trest 4 body).
- Striedať „brännera“ je povolené spoluhráčom vo vnútornom poli i novo striedajúcim hráčom. Striedanie je povolené len so súhlasom rozhodcu.

Body pálkarov :

- Pri obehnutí všetkých troch mét a prekročením „cieľovej méty“ s prerušením behu na niektorej z mét, z dôvodu „Zastavenia hry! - získávajú pálkari - **jeden bod.**
- Za obehnutie celého kola (Home run) – po vlastnom odpale bez prerušenia hry získávajú pálkari - **šesť bodov.**
- Za chybu hráčov v poli, keď bränner prekročí hlavnú čiaru alebo zoberie loptičku z vnútorného poľa získávajú pálkari - **štyri body.**

Body poliarov :

- Chytená loptička priamo z odpalu do jednej ruky (aj mimo výseč) - **dva body.**
- Chytená loptička priamo z odpalu do dvoch rúk alebo s dotykom tela (aj mimo výseč) - **jeden bod.**
- Za „Burned“ (spálený hráč) - za každého hráča, ktorý nedosiahol méty, alebo vybehol z méty a už sa nestačil vrátiť, pred zvolaním „bränn“ - "Zatvorená hra" - **jeden bod.**
- Ak nastane situácia, keď pálkari nemajú hráča na pálke - **šesť bodov.**
- Za úmyslné porušenie pravidla pálkarov „poradie na pálke" - **päť bodov.**

ROZHODCA

- Zápas riadi nestranné zbor rozhodcov podľa pravidiel brännballu a rozpisu príslušnej súťaže - turnaja
- Zloženie zboru rozhodcov : jeden hlavný rozhodca
traja rozhodovia na metách
jeden pomocný rozhodca - poradie na pálke
jeden zapisovateľ a jeden pomocník zapisovateľa
- Počas zápasu, vrátane prestávky v polovici zápasu, nikto zo zboru rozhodcov nesmie hovoriť s divákmi, trénermi, vedúcimi či hráčmi o rozhodovaní
- Hráči, trenéri, vedúci a ostatní členovia družstiev sú povinní sa riadiť na ihrisku a v jeho okolí - hracom priestore, pokynmi členov zboru rozhodcov. Títo môžu prikázať činovníkom družstiev čokoľvek, čo je nevyhnutné pre uplatnenie týchto pravidiel.
- Všetci rozhodcovia majú v ruke zástavku (praporok)

Postavení členov zboru rozhodcov

- Hlavný rozhodca stojí v blízkosti zapisovateľa a "cieľovej méty" vonkajšieho hracieho poľa vid' plán ihriska
- Rozhodcovia na metách stoja stále na ihrisku tak, aby mohli čo najlepšie rozhodovať o hre na metách a súčasne posudzovať dobré a špatné odpaly hráčov na pálke
- Pomocný rozhodca stojí na pri boxe páľkarov
- Zapisovateľ a jeho pomocník je v blízkosti hlavného rozhodcu (majú k dispozícii stolík a stoličky)
- Pokiaľ riadi zápas iba jeden rozhodca, rozhoduje vo všetkých prípadoch. Môže sa postaviť na ihrisku kamkoľvek, aby podľa uváženia mohol čo najlepšie riadiť a rozhodovať zápas

Povinnosti hlavného rozhodcu

- Prehliadnúť ihrisko, jeho vyznačenie a rozhodnúť o spôsobilosti ihriska ku hre. Posúdiť vhodnosť počasia a dostatečnú viditeľnosť, v prípade potreby nariaďuje úpravu ihriska
- Pozýva družstvá k nástupu a uskutočňuje losovanie
- Vlajkou dáva pokyn k začiatku zápasu i k zahájeniu druhého polčasu zápasu
- Po zastavenej hre dáva pokyn vlajkou páľkarovi k odpalu
- Rozhoduje v spolupráci s rozhodcami na metách či je odpal dobrý alebo chybný, či bola odpálená loptička chytená v letu správne, jednou alebo dvomi rukami
- Rozhoduje v spolupráci s rozhodcami na metách či páľkari dosiahli méty pred alebo po uzavrení hry
- Rozhoduje či páľkar pri prekročení cieľovej méty získal jeden alebo šesť bodov (Home run)
- Posudzuje hru brännera a rozhoduje pred zvolaním "Bränn" či boli splnené všetky podmienky pre "Zavretie hry"
- Všetky dosiahnuté body hráčov na pálke a v poli, hlásí zapisovateľovi a jeho pomocníkovi
- Rozhodca má právo v prípade úmyselného zdržovania hry hraciu dobu predĺžiť vid' "Hracia doba"
- Posudzuje dobrý a chybný odpal z hľadiska prešlapu základnej čiary páľkarom pri odpale
- Meria a sleduje čas, hvizdom na píšťalku končí prvý polčas a celý zápas
- Oznamuje zapisovateľovi dĺžku predĺženia zápasu
- Hlavný rozhodca má rozhodujúce a konečné slovo
- Hlavný rozhodca je vybavený vlajkou a píšťalkou

Povinnosti rozhodcov na metách

- Posudzujú dobrý a chybný odpal z hľadiska dopadu loptičky a dávajú signál hlavnému rozhodcovi
- Kontrolujú postavenie hráčov na metách
- Posudzujú dosiahnutie méty páľkarem a dávajú signál hlavnému rozhodcovi či bolo dosiahnutie méty pred uzavrením hry brännerem, alebo došlo k opačnej situácii - spáleniu hráča

- Signalizujú hlavnému rozhodcovi počet spálených hráčov
- Signalizujú hlavnému rozhodcovi, či sa všetci spálení hráči vrátili na métu č.1
- Rozhodcovia na metách sú vybavení vlajkami

Povinnosti pomocného rozhodcu

- Sleduje poradie hráčov na pálke, do kopie "Protokolu" zaznamenáva odpaly hráčov
- Nedodržanie poradia hráčov na pálke signalizuje hlavnému rozhodcovi
- Signalizuje hlavnému rozhodcovi situáciu "nikto nie je na pálke"

Povinnosti zapisovateľa a jeho pomocníka:

- Podľa pokynov hlavného rozhodcu zapisovateľ zapisuje do "Protokolu" dosiahnuté body, pomocný zapisovateľ sleduje a kontroluje správnosť zapísaných pokynov
- Sú zodpovední za úplné vyplnenie zápisu (podpisy kapitánů ....)

SIGNÁLY ROZHODCOV

Povinnosti rozhodcov, pomocníka rozhodcu, zapisovateľa a pomocníka zapisovateľa sú stručne a jasne stanovené v predchádzajúcej kapitole týchto pravidiel. Rozhodcovia na metách, pomocný rozhodca, zapisovateľ a pomocník zapisovateľa sa považujú za plnoprávných spolupracovníkov hlavného rozhodcu. Hlavný rozhodca však zostáva rozhodujúcim činiteľom, ostatní členovia zboru rozhodcov mu pomáhajú riadiť zápas podľa ustanovenia pravidiel. Zbor rozhodcov sa pred začiatkom zápasu dohodne o podrobnostiach spolupráce a signalizácii podľa týchto pokynov:

Hlavný rozhodca

- **Začiatok zápasu, začiatok druhého polčasu zápasu, znovuo tvorenie hry:**
Zo vzpaženia rukou s praporkom, upažením do pripaženia

- **Zastavená hra**
Vzpažiť s praporkom
- **Chybný odpal**
Vzpažiť ruku s praporkom, hvizd na píšťalku
- **Pokračovanie v hre**
Upažiť
- Dosiahnutie bodov oznamuje hlavný rozhodca zapisovateľovi verbálne po vzájomnej dohode
príklad: dve ruky = chytenie loptičky po odpale do dvoch rúk tj. bod pre poliarov
traja spálení = traja spálení hráči tj. tri body pre poliarov

Rozhodcovia na metách:

- **Dosiahnutie méty pálkarom po uzatvorení hry brännerem - spálený hráč**
Vzpažiť s praporkom a druhou rukou vztyčením prstů ukazuje hlavnému rozhodcovi počet spálených hráčov, prípadne pre presnejšiu informáciu, počet spálených hráčov oznámi verbálne hlavnému rozhodcovi.

- **Bezchybné dosiahnutie méty pátkarom**
Upažiť

- **Hráči sa nevrátili na méty**
Vzpažiť ruku s praporkom – výdrž v vzpažení, pokiaľ sa všetci hráči nevrátia

- **Chybný odpal - prvý dopad loptičky mimo výseč**
Vzpažiť ruku s praporkom, druhou rukou upažiť dolu, prsty smerujú na miesto dopadu loptičky mimo výseč

- **Dobrý odpal - prvý dopad loptičky do výseče**
Upažiť pravou rukou (s praporkom), ľavou pripažiť, dovnútra obe ruky

ZÁPIS O ZÁPASE V BRÄNNBALLE

Súťaž : _____

Datum : _____ Miesto: _____ Kategória : _____

A družstvo:										B družstvo:									
Poradie hráčov na pálke										Poradie hráčov na pálke									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									
➤										➤									

<i>A DRUŽSTVO</i>	<i>ZÍSKANÉ BODY V POLI</i>	<i>B DRUŽSTVO</i>
	2 body = Chytenie do jednej ruky	2 body =
	1 bod = Chytenie do dvoch rúk	1 bod =
	1 bod = Burn – Spálený	1 bod =
	5 bodov = Predbiehanie	5 bodov =
	6 bodov = Nikto na pálke	6 bodov =

<i>A družstvo</i>	<i>ZÍSKANÉ BODY NA PÁLKE</i>	<i>B družstvo</i>
	1 bod = HOME – DOMA	1 bod =
	6 bodů = Home run – Celé kolo	6 bodů =
	4 body = Prešlap lajny	4 body =
Prvá polovica		Prvá polovica
Druhá polovica		Druhá polovica
Celkom bodov		Celkom bodov

Kapitán A družstva: _____ Kapitán B družstva: _____

Zapisovateľ : _____ Hlavný rozhodca : _____